

vrienden. Met ééne stoute daad zal hij allen redden — hij verdrinkt zich. En de weduwnaar Camminga hertrouwt met de weduwe van Dr. Versteeg.

De mooie Dorothée van Santen krijgt ter elfder ure ook een man — de heer van Hoven, leeraar aan het gymnasium te Haarlem, een vroegeren vriend van Steegie.

In den roman: *Gelukzoekers* vindt men allervoortreffelijkste bladzijden; juicht men den auteur telkens toe voor zeer gelukkige wendingen en geestige gedachten, maar de verwickeling van dezen roman is niet geslaagd. De zelfmoord van den held is niet te verdedigen. In 1834 heeft George Sand in haar roman *Jacques* bijna hetzelfde gedaan. Jacques trouwt een jong meisje, dat hem ontrouw wordt. Dit stemt niet overeen met *Gelukzoekers*, alleen weet men van het begin, dat Jhr. Camminga mevrouw Versteeg heimelijk lief heeft. De *Jacques* van George Sand verschilt daarenboven ten eenemale van Steegie, omdat Jacques van meening is, dat een huwelijk op zich zelf geen knellende band mag blijven, als de liefde heeft opgehouden. Steegie spreekt zeer veel van gewetenswroegingen, als hij zijne liefde voor Dorothée voelt aanzwellen in zijn naïef hart. Jacques weet, dat zijne vrouw hem ontrouw is, maar hij denkt er niet aan den minnaar zijner Octave te tuchtigen, omdat het haar te veel zou grieven. Eindelijk begrijpt Jacques, dat hij nutteloos is voor de vrouw, die hij lief heeft, en daarom pleegt hij zelfmoord, ten einde het geluk zijner vrouw niet in den weg te staan.

Alleen in dit laatste geval is er overeenstemming tusschen *Gelukzoekers* en *Jacques*. Bij George Sand berust de zelfmoord van Jacques op de overtuiging

der auteur, dat het huwelijk eene zeer gebrekkige instelling is, omdat het veel te vaste banden smeedt. Haar eigen ongelukkig huwelijk leidde haar tot deze oplossing. Maar bij onzen Nederlandschen novellist is de zelfmoord een gevolg van Steegie's zwak karakter, van zijne wanhoop over zijne schuldige liefde voor Dorothée. Steegie gaat voor zijn zelfmoord naar de kinderkamer, en ziet de slapende, zeer innig beminde kleinen voor het laatst. Dat dit bezoek hem niet tot rede bracht, is schier niet te gelooven. Niet het huwelijk, maar de kinderen, die hem zoo na aan het hart lagen, hadden zijn dwaas besluit, om een eind aan zijn leven te maken, den bodem moeten inslaan. Daarenboven zijne vrouw, de edele Mina, wist, dat hij Dorothée boven haar stelde, en schonk hem op het edelmoedigst vergiffenis.

De heer Anton Smit is een auteur, die nog veel belooft. De oudejaarsavond met *bouts-rimés* is allervoortreffelijkst. Telkens zijn er pakkende tooneelen, en geestige woorden. Maar zijn fantazie is nog te stout. Hij heeft den persoon van Dr. Versteeg flink opgevat in het begin, maar weet niet, waar hij met hem heen moet aan het slot. De zelfmoord hakt den knoop door, maar lost hem niet op. Dr. Versteeg had zich moeten verkloeken om zijn plicht te doen voor vrouw en kinderen, om zoo de rust van zijn zwak, eigenzinnig hart te vinden. Een klein plekje van dat hart zou hij altijd mogen openhouden voor zijne ideale aanbidding van Dorothée, zonder ooit met een enkel woord van zijn lijden te spreken. De schrijver van *Gelukzoekers* heeft alleen het leven nog wat grondiger te bestudeeren — en hij zal slagen.

T. B.